

Αξιότιμη κ. Διευθυντά,

Παρακολουθώ με ενδιαφέρον τα τεκταινόμενα στην Αγιοταφική Αδελφότητα πάνω από μία δεκαετία και ομολογώ με συντριβή καρδιάς ότι τα πράγματα δεν είναι και τόσο ευοίωνα.

Επί του αειμνήστου πατριάρχου Διόδωρου, μόνιμη δικαιολογία για την όποια παράλειψη ή κακοδιαχείριση ήταν η κλονισμένη υγεία του. Επί πατριάρχου Ειρηναίου, φαίνονταν ότι θα άλλαζαν πολλά πράγματα. Αρχικά επικράτησε μία αισιοδοξία και πολλοί πίστεψαν ότι το Πατριαρχείο θα επανδρωνόταν κυρίως από Έλληνες ρασοφόρους και θα αναδιοργανώνονταν έτσι ώστε να καλυφθούν επαρκώς κάποια κενά που υπήρχαν τόσο στη διοίκηση όσο και στην όλη δομή του. Βέβαια για να είμαστε δίκαιοι θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι η πολύ καθυστερημένη και με τις γνωστές παλινωδίες αναγνώριση του Πατριάρχου Ειρηναίου από το Ισραήλ, «έδεσε» τα χέρια του Πατριάρχη για μεγάλο χρονικό διάστημα μειώνοντας σημαντικά τη διαπραγματευτική του ικανότητα. Έγιναν κάποια βήματα προς την σωστή κατεύθυνση, έγιναν και λάθη. Το σημαντικό είναι να συνεχίζεται η προσπάθεια, να δίδεται ο καλός αγώνας. Ας μην ξεχνάμε ότι στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε το ισραηλινό κράτος έφερε πολλά προσκόμματα (βίζες, άδειες εισόδου και παραμονής μοναχών και μοναζουσών, έμμεση απαγόρευση εξόδου από την χώρα του Πατριάρχου, αφού του απαγορεύονταν η εκ νέου είσοδος στο Ισραήλ, κ.ά.). Παρόλα αυτά ο νέος Πατριάρχης είχε και φυσικά συνεχίζει να έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Πατριαρχείου τόσο προς την Αγιοταφική Αδελφότητα όσο και προς το ποίμνιο του, υπηρεσίες οι οποίες όχι μόνο θα ανακουφίσουν την καθημερινή ζωή μοναχών και λαϊκών αλλά και θα λειτουργήσουν ευεργετικά και για την περαιτέρω επάνδρωσή του. Είναι γνωστό ότι εάν οι ενέργειες είναι καλά συνδυασμένες λειτουργούν σαν συγκοινωνούντα δοχεία....

Παράλληλα θα πρέπει να γίνουν επικοινωνιακά «ανοίγματα» του πατριαρχείου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Κρίνεται αναγκαία η επαναγνωστοποίηση της ύπαρξης του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων και η ισχυροποίηση της θέσεως του ανά τον κόσμο. Σκέψεις υπάρχουν πολλές. Ενδεικτικά αναφέρω:

Στο θεολογικό επίπεδο: είναι απολύτως επιβεβλημένη η επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής Τιμίου Σταυρού με δυνατότητα παροχής προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων, διαλέξεων συγγενικής προς τους Αγίους Τόπους θεματολογίας τόσο στα Ιεροσόλυμα όσο και στις θεολογικές σχολές της Ελλάδας. Μήπως αυτό δεν θα βοηθούσε πολλούς νέους να γνωρίσουν και να αγαπήσουν τους Αγίους Τόπους και γιατί όχι αργότερα να προσφέρουν διακονώντας τους;

Στο εκπαιδευτικό επίπεδο θα μπορούσαν κάλλιστα να αναβαθμιστούν τα σχολεία του Πατριαρχείου, αρχής γενομένης από την Πατριαρχική Σχολή

«Σ.Ο.» σε μια προσπάθεια να παρουσιάσει τα πραγματικά αίτια της συνεχιζόμενης κρίσης που μαστρά τα τελευταία τριάντα χρόνια το παλαιό Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ζήτησε από τον επίσκοπο Κωνσταντίνης Νικηφόρο, έναν ταπεινωμένο και κυνηγημένο από το σύστημα διοίκησης Αγιοταφικής Πρωτοσύνοδο, να καταγράψει τα πραγματικά προβλήματα που αποτελούν την πορεία της Αγιοταφικής Αδελφότητας. Η πρώτη ενότητα αφορά τη διοίκηση, η δεύτερη τη διαχείριση των οικονομικών, η τρίτη την Αγιοταφική Αδελφότητα και την εκκλησιαστική περιουσία. Μέσα στο πλαίσιο αυτό θα αναφερθούμε και με στοιχεία θα παρουσιάσουμε τον τρόπο διαχείρισης της περιουσίας του Πατριαρχείου στην Ελλάδα. Εξαρχής επισήμως δηλώνει ότι ο «Σ.Ο.» με χαρά θα δημοσιεύσει και αντίθετες απόψεις μ' αυτές του επισκόπου Κωνσταντίνης Νικηφόρου, αρκεί να είναι επώνυμες. Και αυτό γιατί ο σκοπός μας είναι να συμβάλουμε στην επίλυση των προβλημάτων τα οποία χρονίζουν και απειθούν με διάλυση το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων.

Οι αιτίες της κρίσης στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων

Απαντήσεις και σχόλια σχετικά με το Παλαιό Πατριαρχείο Ιεροσολύμων

και το σχολείο του Αγίου Δημητρίου. Βέβαια θα πρέπει να επιλυθεί άμεσα το ζήτημα που ανέκυψε με τους καθηγητές και ίσως θα έπρεπε να ακολουθηθεί ένας ευρύς επαναπροσδιορισμός του προγράμματος σπουδών και η δημιουργία έστω και υποτυπωδών χώρων άθλησης για τους μαθητές.

Στο θέμα της επάνδρωσης του πατριαρχείου εκτός από κάποιες σποραδικές, ολοσέλιδες εκκλήσεις ίσως θα έπρεπε να πραγματοποιηθούν επισκέψεις Αγιοταφικών Πατέρων στα εκκλησιαστικά λύκεια της χώρας με προβολή ταινιών για τους Αγίους Τόπους και για την σπουδαιότητα των Παναγίων Προσκυνημάτων. Μήπως θα έπρεπε να γίνει το ίδιο και με τις εκκλησιαστικές σχολές μας; Μήπως θα έπρεπε ανά τακτά χρονικά διαστήματα να γίνεται και μια εκπαιδευτική εκδρομή μιας τουλάχιστον θεολογικής σχο-

λής στα Ιεροσόλυμα υπό την αιγίδα του Πατριαρχείου;

Στο οικονομικό επίπεδο ίσως θα ήταν ωφέλιμο να ζητηθεί η συμβολή έγκριτων και πεπειραμένων οικονομολόγων, έτσι ώστε σταδιακά να επανακάμψει, έστω και με αργούς ρυθμούς, η ήδη βεβαρημένη οικονομική κατάσταση του Πατριαρχείου.

Παράλληλα, θα ήθελα να προσθέσω ότι είναι καιρός να παρθούν κάποια μέτρα για την ελληνική κοινότητα των Ιεροσολύμων. Πονάει η ψυχή μου όταν ακούω για μια πολυπληθή και οικονομικά εύρωστη πριν μερικά χρόνια ελληνική κοινότητα και τώρα δε βλέπω παρά μόνο τ' απομεινάρια της. Μήπως υπό την αιγίδα του Πατριαρχείου και την έμπρακτη βοήθεια του ελληνικού κράτους πρέπει να ληφθούν γενναία μέτρα με στόχο την επιστροφή των παιδιών των οικογενειών που ζουν στα

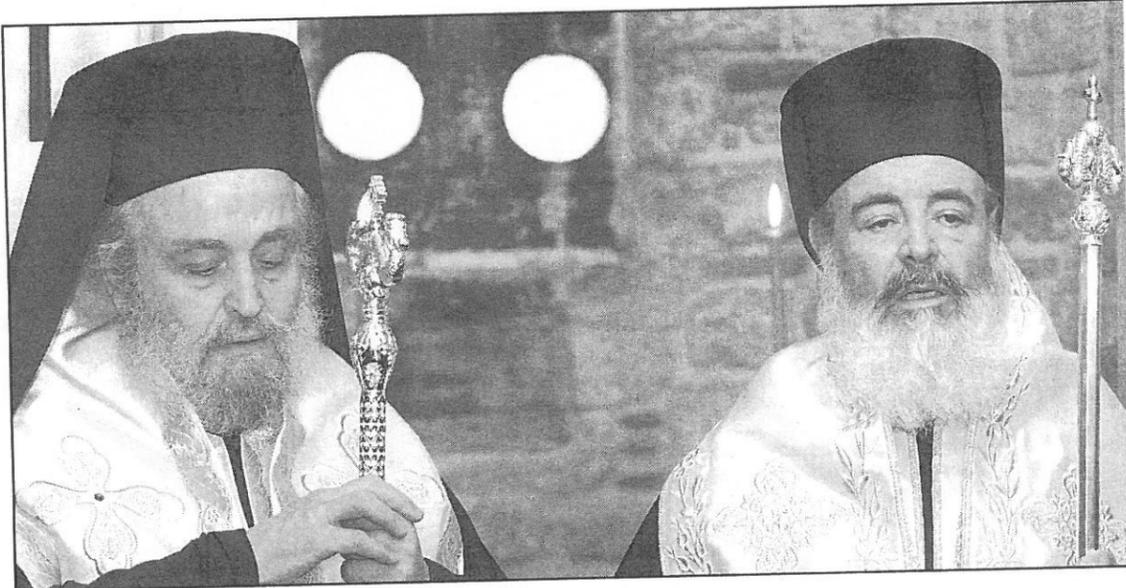
Ιεροσόλυμα και να προσελκύσει διάφορους μικροεπενδυτές να μόνιμα (γιατί τα κεριά, τα καρβόνα, τα λιβάνια, τα ξυλόλυπτα και τα μνηστικά που παίρνουν οι προσκυνητές, να μην τα παίρνουν ελληνικά καταστήματα, τα οποία έχουν ψωμί σε Έλληνες βιοτεχνικές κοινότητες);

Είναι τόσα πολλά αυτά που να πει κανείς για τα Ιεροσόλυμα, ματώ όμως εδώ γιατί φοβάμαι να κούρασα. Πιστέψτε με όμως, πικρά από την αγάπη μου προς Αγίους Τόπους.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να παραλείψω να μην αναφερθώ στα τέρες που υπηρέτησαν και υπηρετούν στο παλαιό Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, κρατώντας σε ελληνικά Παναγία Προσκυνηματα, με ανθρωπινή υποστήριξη, με προσή προς Θεόν πίστη. Κάποιοι από τους όμως «αναγκάστηκαν» να φύγουν λόγω των αντίξων συνθηκών της, είτε λόγω προβλημάτων είτε λόγω της έλλειψης κατασκευαστικής, σύμπτωσης μετάξυ των γιατί κατηγορήθηκαν άδικο και θηκαν κατάφωρα. Ίσως κάποιος να ήσαν σωστές, κάποιες ίσως σίγουρα άδικες και αντικανονικές αυτό είναι κοινό μυστικό στους ζωντες. Ο κατάλογος των ονομάτων να μακρύς θα ήθελα όμως να σε ένα όνομα, τον πρώην Κωνσταντίνης Νικηφόρο, τον οποίο κτιμώ και θαυμάζω γιατί εκτός άλλων αρετών έχει το θάρρος της ημης του, καταφέρνει να λέει τη θεια όσο κι αν πονάει και πιστεύω πονάει, όταν αναγκάσει να μόνια κάποια πράγματα όχι χάριστα για το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, έχοντας προηγουμένως

φρονιά υπηρεσίας αποδείξει έμπρακτα την αγάπη σου για τους Αγίους Τόπους. Τι να κάνεις όμως όταν τα αρμόδια όργανα κωφεύουν; Έχεις δικαίωμα να εγκαταλείψεις τον αγώνα για να βρεις το δίκιο σου, ένα δίκαιο που ελπίζω ν' αποδοθεί θεία Χάρη σύντομα για τον Επίσκοπο Νικηφόρο και τους άλλους Πατέρες. Δεν έχεις όμως το δικαίωμα να πιάσεις ν' αγωνίζεσαι για την υπεράσπιση των Παναγίων Προσκυνημάτων και το καλό του Πατριαρχείου. Θα μου πείτε, είναι καλό να επικρίνεις κάποιον; Εξαρτάται. Εάν τα ελατήρια είναι αγνά και η κριτική καταστολή και πάντα σε αναφορά με συγκεκριμένες πράξεις και όχι αόριστα - και παράλληλα προτείνονται τρόποι υπεράσπισης της κρίσεως, φρονώ ταπεινά ότι η κριτική οδηγεί στη διόρθωση και εμπνέει την ελπίδα.

Γνωρίζω ότι ο Πατριάρχης είναι ένας άριστος Ιεράρχης, έχει όραμα, γνωρίζει σε βάθος τα προβλήματα και πιστεύω ότι θα πάρει τις απαραίτητες αποφάσεις για την ανάκαμψη σε όλους τους τομείς: Πνευματική, μορφωτική, πληθυσμιακή, οικονομική του πατριαρχείου. Η θέληση όμως μόνη της δε φτάνει. Χρειάζεται δίπλα του άξιους ανθρώπους, ικανούς να στηρίξουν και να πραγματοποιήσουν συν Θεώ τις αποφάσεις του δίνοντας

μια νέα αναπτυξιακή δυναμική στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων.

Σ' αυτήν την προσπάθεια, είναι βέβαιο ότι εάν πρυτανεύσει η αδελφική αγάπη, η σύμπνοια, η κατανόηση, η απόδοση δικαιοσύνης και η κοινή λογική, θα κληθούν να προσφέρουν και πά-

λι τις υπηρεσίες τους όλοι όσοι απομακρύνθηκαν χωρίς σοβαρό λόγο και καίει ακόμα μέσα τους η φλόγα της προσφοράς.

Ελπίζω και προσεύχομαι, Ο Άγιος Θεός, τας πρεσβείας Της Κυρίας Θεοτόκου και πάντων των Αγίων να ευλο-

γεί, φωτίζει, αγιάζει, σκέπει και να επιβλέπει «λέω όμματι» επί την Σιώνίτι Εκκλησία. Άλλωστε μηδραμινές δεν είναι οι ανθρωπίνες αδυναμίες μπροστά Στον «τα ασθενή θεραπεύοντα και τ' ελλείποντα αναπληρούντα»;

Μετά τιμής, Α.Π.

Διαπιστώσεις και εμπειρίες από τις επισκέψεις μου στα Ιεροσόλυμα

Γράφει ο μοναχός Ιωσήφ Διονυσιάτης

Στο πρόσφατο φύλλο του Ιουνίου αριθ. 47 της εγκρίτου Εφημερίδας σας, μεταξύ άλλων ανέγγυσα και το άρθρο του γνωστού μου και αγαπητού επισκόπου Νικηφόρου, υπό τον τίτλο: «Οι αιτίες της κρίσης, στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων». Επειδή στο ίδιο άρθρο ενθαρρύνετε να ακουστούν και άλλες απόψεις και επί του θέματος λαμβάνω το θάρρος να παραθέσω ορισμένες σκέψεις μου. Σημειωτέον ότι από χρονολογίας 1994 μέχρι σήμερα είμαι τακτικός προσκυνητής άπαξ ή και δις ετησίως, με παραμονή πολλών ημερών.

Πρόλαβα να γνωρίσω τον αείμνηστο Πατριάρχη Διόδωρο, λίγο προτού καταπέσει τελείως. Γνωρίζουμε άπαντες την κατάσταση που ανέκυψε στην περίοδο ακυβερνησίας των τελευταίων ετών της ζωής του.

Πολλοί καταλογίζουν στους άμεσους συνεργάτες του σοβαρές ευθύνες. Άλλοι τους αμνηστεύουν ως θεατές μιας χαώδους κατάστασης, για την οποία έφερε ο αείμνηστος ακέραια την ευθύνη. Ακούστηκαν σκάνδαλα υπεξαίρεσεων αμυθητού περιουσίας του Πατριαρχείου με υπογραφή αυτού, του Πατριάρχου, χωρίς ο ίδιος να γνωρίζει τίποτε! Είτε

πραγματικές είτε πλαστές ήσαν οι υπογραφές γεγονός είναι ότι αυναντούσε πλέον να ελέγξει την κατάσταση. Γνωστό είναι ότι μέρος του πομνίου του Πατριαρχείου είναι ένας σοβαρός αριθμός Ρουμάνων λαϊκών όσο και μοναχών. Υπάρχουν εξ αυτών πολλοί οι οποίοι διακρίνονται για την ευλάβειά τους, αλλά και την προσήλωση τους στο Πατριαρχείο μας, αλλά και το φιλελληνισμό τους. Πολλοί εξ αυτών γνωρίζουν να μιλούν αλλά και να ψάλλουν ελληνικά. Εξ αντιθέτου, μια άλλη ομάδα εξ αυτών ενέσκηψε στην άγια Γη για λόγους καθαρά επαγγελματικούς. Το μοιραίο όμως είναι ότι ορισμένοι κατόρθωσαν και μάλιστα γυναίκες προσποσόμενες ευλάβεια- να προσληφθούν ως βοηθητικό προσωπικό στο Πατριαρχείο.

Από εκεί και πέρα τα σχόλια για πολύπλοκα σκάνδαλα, είτε πλαστά είτε αληθινά, έδιναν και έπαιρναν επί καθημερινής βάσεως. Ακούγονταν σκάνδαλα ηθικά, οικονομικά, κτλ. κυρίως όμως υπεξαίρεσης κειμηλίων αμυθητής αξίας. Ένα μόνο γνωρίζω «ιδίους όμμασιν». Αυτό και δικαιοσύμη να παραθέσω. Το έτος 2000, όπου εορτάσαμε πανηγυρικά τη Γέννηση του Σωτήρα μας, με συμμετοχή όλων των Ορθόδοξων Εκκλησιών ο αείμνηστος Πατριάρχης Διόδωρος περιφερόταν με το αναπηρικό καροτσάκι από έμπιστο πρόσωπο το οποίο αργότερα παραδόθηκε στη δικαιοσύνη για σοβαρά οικονομικά σκάνδαλα. Αλλά φοβερότερο αυτού είναι ότι δίπλα, σε θέση υπασιστητή παρίστατο περιβόητος Ρουμάνος, όπου κρατούσε επί χείρας της και την ... ποιμαντική ράβδο. Και τούτο μπροστά στα μάτια όλων των επισήμων.

Αυτή τη χαώδη κατάσταση παρέλαβε ο νυν Πατριάρχης, ο μέχρι τότε Έξαρχος του Πατριαρχείου στην Αθήνα. Το ερώτημα τώρα των πολλών είναι: Τι έπραξε μέχρι στιγμής ο νέος Πατριάρχης; Εκείνο που εύκολα μπορεί κανείς να διαπιστώσει είναι ότι είναι: α) ηθικό ανάστημα με ανεπλήρωτο βίο β) διακρίνεται για την ευλάβεια και την αφοσίωση του στους Ιερούς Κανόνες και την Ελληνορθόδοξη Παράδοση. Είναι φιλικό-λουθος σε μεγάλο βαθμό. Παραμένει πολλάκις στην ολονύκτια αγρυπνία στον αρχιερατικό θρόνο. Γνωρίζει από στήθους Απόδεικτο, Χαιρετισμούς, Εξάψαλλο και πολλές άλλες ευχές κτλ.

Επειδή ανθρωπινό είναι να υπάρχουν αρνητικά και ατέλειες αναφέρω πρώτα μερικά θετικά που ίσως είναι απαραίτητα.

α) Μόλις ανέλαβε Πατριάρχης απέλυσε από το Πατριαρχείο σχεδόν όλες τις γυναίκες. Έκλεισε την θύρα έβαλε θυρωρό, ο οποίος ελέγχει εισερχόμενους και εξερχόμενους. Μετά τη δύση του ήλιου, απαγορεύεται η είσοδος των γυναικών.

β) Όσον αφορά τα Εκπαιδευτήρια, η Ελληνορθόδοξη Εκκλησιαστική Σχολή της Σιών ομολογούμενως υπέστη πειραματισμούς με αρνητικά μέχρι στιγμής αποτελέσματα. Για να είμαστε ρεαλιστές επί Διόδωρου το μόνο που φαίνεται ότι λειτουργούσε σωστά ήταν η Σιών επί σχολαρχίας Μακαρίου. Όμως, όσον αφορά την άλλη μεγάλη Σχολή του Αγίου Δημητρίου, ο νέος Πατριάρχης παρέλαβε μία κατάσταση δραματική. Αρχεί να αναφέρω ότι ο διευθυντής της Ορθόδοξης Πατριαρχικής Σχολής ετύγχανε να είναι φανατικός Ρωμαιοκαθολικός, ο οποίος παραμέρισε και

μάλιστα δολίως, στελέχη της Σχολής, επειδή διαφώνησαν με την αυτορθόδοξη τακτική του. Μετά πολλής δυσκολίας κατόρθωσε να τον αντικαταστήσει ο νέος Πατριάρχης, αφού του κατέβαλε τεράστιο ποσό ως αποζημίωση. Η Σχολή αυτή ήδη λειτουργεί πολύ ομαλά. Το αυτό εύχομαι και για την ιστορική σχολή της Σιών να αποκτήσει σύντομα την παλαιά της αίγλη.

γ) Φρόντισε να ενισχύσει αριθμητικώς το προσωπικό της Αγιοταφικής Αδελφότητας επαναφέροντας αρκετά στελέχη που απομακρύνθηκαν επί Διόδωρου, όπως τους αρχιμανδρίτες Θεόκτιστο, Χρυσάνθο, Κυριανό, Ευσέβιο, Τίτο κ.α. Εξ αυτών ο τελευταίος πρόσφατα για λόγους υγείας επέστρεψε στην Αθήνα. Όσον αφορά ένα άλλο στέλεχος (παρασιωπώ το όνομά του- ο νοών νοεΐτω) προέκυψε δυστυχώς μια παρεξήγηση με αποτέλεσμα ο εκλεκτός αυτός αδελφός να παραμένει ιδιωτεύων. Όσον αφορά τον αγαπητό Επίσκοπο Νικηφόρο οπωσδήποτε τυγχάνει θύμα ανταρχισμού, επειδή είχε το θάρρος της γνώμης του, επί των διοικητικών θεμάτων. Είναι άνθρωπος με πολλά προσόντα γνωρίζει πολλές ξένες γλώσσες, αγαπά τους ιερούς τόπους και είναι διατεθειμένος να υπηρετήσει ως επίσκοπος όπου τοποθετηθεί.

Ομολογώ ότι με λύπη και δυσφορία ανέγνωσα μερικές εκφράσεις σχετικές με την κατάσταση του Πατριαρχείου. Είτε είναι είτε δεν είναι έτσι τα πράγματα η δημοσίευσή τους σε σχετικούς αλλά και σε άσχετους δεν αποφέρει θετικά αποτελέσματα. Όμως είμαστε υποχρεωμένοι να κρίνουμε με πολύ μεγάλη επείγεια, μέχρι βαθμού αμνηστεύσε-

ως τον Επίσκοπο Νικηφόρο, ελάβουμε υπ' όψιν και τα εξής. Από κατ' ιδίαν συνομιλία πείξα μαζί του, προ της εκλογής του νέου Πατριάρχου, ο Επίσκοπος Νικηφόρος έτρεφε μεγάλη ευλάβεια και εμπιστοσύνη στο πρόσωπο του Πατριάρχου σε σύγκριση με τους υπόλοιπους υποψηφίους. Φυσικό λοιπόν ήταν να αναμένει και άμεση δικαιοσύνη του. Όμως ο γνωστό μεσολάβησαν δύο χρόνων μη αναγνώρισης του Μακαριώτατου, από την κυβερνηση της Ισραήλ. Ως εκ τούτου ήταν φυσικό να παρεμποδίζεται το έργο του από κάποιους τρίτους. Χωρίς να είμαι υπέρ του ανταρχισμού, όμη υπάρχουν και στιγμές όπου προεσιώς χρειάζεται να χτυπήσει την ράβδο.

Αν λάβουμε υπόψη το λόγο του Απ. Παύλου ότι η αγάπη πάντων στέγει, εύχομαι από ψυχής, ότι ο Μακαριώτατος ανοίξει ως γνήσιος πατήρ τα πατρικά του σπλάχνα να δεχθεί τόσον τον πρώτον δεν τον ονόμασα), όσο και το δευτερο, αμφοτέρω εκλεκτοί και αγαπητοί από όλη την Αγιοταφική Αδελφότητα (εκτός μικροσπιμωτήτων), η οποία και θα πανηγυρίσει την επαναδραστηριοποίησή τους. Συγχρόνως δε θα ανεβεί σε μεγάλα ύψη το κύρος του Πατριαρχείου μας.

Όσον αφορά δε όλους εμάς τους γνήσιους φίλους των ιερών και Αγίων Τόπων θα μας λύσει πλήρως την γλώσσα ως προς τ' αγώνα στελεχώσεως των ιερών τόπων επ' όσον εκλείψει και αι η πρόφαση- όσον ζητούν προσοσεις- αλλά πολλών καλοπροαίτων σκανδαλισθέντων αδελφών μας.

Με την παράκληση να δημόευτούν το παρών ως έχει διατεμετά ευχαριστίας και ελπίδος.